

MUZEUL VIRTUAL AL SECOLULUI XXI. FORMULE DE PREZENTARE ALE MUZEULUI ÎN SPAȚIU CIBERNETIC

Veronica MIHĂESCU
Ciprian CRIȘAN

Funcția cultural-educativă a muzeului în raport cu publicul său poate fi îndeplinită mai ușor și mai eficient dacă sunt utilizate din plin mijloacele și tehnicile de comunicare moderne, care în fiecare epocă aproape, suferă înnoiri de multe ori formidabile, fără însă a altera informația culturală, conferindu-i dinamism și atractivitate.

Fie că este vorba de promovarea ofertei cultural-turistice, de cercetarea științifică sau de valorificarea acesteia prin acțiunea culturală, muzeul, ca de altfel orice instituție de interes public, trebuie să accepte și să își asume rigorile modernizării, prin utilizarea unor *instrumente* specifice (digitizarea patrimoniului prin fotografia digitală, scanarea și arhivarea informației pe volume de memorie cibernetică, achiziția de aplicații informatice de gestiune, de inter-comunicare sau de creație design etc.) cât și a unor *metode* de relaționare prin noua *media virtuală* care este Internetul (comunicare instantanee de date prin mesagerie sau poștă electronică, acces global la orice informație disponibilă prin aplicații de navigare sau motoare de căutare, auto-prezentare care poate fi accesată din orice colț al lumii, prin postarea pe Internet a unor situri interactive, cataloage și arhive virtuale etc.).

Această reliefare a unui nou sistem de referință, printr-un fenomen cultural de masă, care este Internetul, nu trebuie să conducă la eludarea responsabilităților asupra calității, acurateții și valorii de comunicare a mesajului prezentat. Dimpotrivă, dinamismul extraordinar al *Internetului* și

accesul universal, neîngrădit (în prezent) de nici un tip de restricție, necontrolat de o sursă de administrare, conferă muzeului un rol de agent activ și vital de culturalizare (adică de promotor și proteguitor al valorilor culturale), de sursă de informație și școală, totodată, în cadrul acestei comunități de schimb.

Această introducere am considerat-o necesară tocmai pentru a evidenția importanța unor demersuri de modernizare realizate de către Complexul Național Muzeal „ASTRA”, mai ales în ultimii 5 ani, de dotare a muzeului cu sisteme informatice performante, grupate într-o rețea Intranet complexă, cu acces nonstop la Internet și cu personal bine instruit pentru realizarea pe calculator a unor operațiuni de complexitate medie și superioară.

Dacă realizarea unor prezentări offline cu cadre în programul *Microsoft Powerpoint* nu pune mari probleme și timpul de execuție este minim, realizarea și postarea pe Internet a unei pagini web este mai complexă, pentru că trebuie să corespundă din punct de vedere tehnic unor standarde destul de stricte, dincolo de care se evidențiază strategia de marketing, în conținutul propriu zis al paginii web. Fiecare instituție culturală din România ar trebui să poată beneficia de șansa postării și administrării unui site web, pentru a-și susține mesajul cultural, pentru a-și prezenta patrimoniul deținut, portofoliul de acțiuni culturale (programe și manifestări), datele de contact și agenda culturală anuală. Întorcându-ne

în timp, Muzeul „ASTRA” a beneficiat câțiva ani buni (din anul 1999) de găzduire gratuită pe portalul **www.museum.com**, un portal dedicat muzeelor, care oferea și posibilitatea instituțiilor înscrise sau specialiștilor în domeniu să publice articole științifice sau de popularizare a evenimentelor culturale, articole care puteau fi accesate de toți membrii portalului. Este de dorit ca un asemenea portal, cu asemenea servicii să fie organizat și în zona Internetului românesc.

În prezent, Complexul Național Muzeal „ASTRA” din Sibiu, are – în ceasul aniversării Centenarului – destule motive de mândrie în ceea ce privește captarea interesului publicului Internet, mai ales prin apreciatul site Internet pe care îl puteți accesa pe adresa **www.muzeulastra.ro**. Lansat la sfârșitul anului 2003, beneficiind de traducere completă în limba engleză, acest site interactiv cu hărți electronice și vizite virtuale ale muzeului în aer liber din Dumbrava Sibiului, ale expozițiilor de bază ale Muzeului „Franz Binder”, Muzeului „Emil Sigerus” și ale Galeriilor de artă populară, a fost la acel moment și este încă probabil cea mai complexă operă de transpunere în spațiu virtual a ceea ce este un muzeu, cel puțin din România. Site-ul CNM „ASTRA” este prin aria și construcția tematică o mică enciclopedie a civilizației populare românești, săsești, maghiare, rome și chiar universale prin prezentarea complexă a patrimoniului unităților muzeale din componența sa. Site-ul Muzeului „ASTRA” este un site interactiv, care oferă vizitatorilor săi interesante vizite virtuale ale expozițiilor de bază, repertorii, albume foto, oferte de servicii ș.a.m.d, într-o prezentare de excepție care a primit de la lansare aprecierea multor personalități, pentru meritele deosebite în promovarea culturii populare și a patrimoniului.

Dacă site-ul complexului muzeal oferă fiecărei unități muzeale un spațiu dedicat pentru prezentarea valorilor de patrimoniu, a ofertei de servicii cultural-turistice și a manifestărilor culturale, acea premisă, despre care am pomenit mai înainte, a cercetării experimentale (în acest domeniu al informaticii în care nicio-dată nu poți spune „Gata, le știu pe toate!”) a condus, grație entuziasmului unui grup de muzeografi la realizarea și lansarea în 18 mai 2003 a unui site Internet cu totul special, al Muzeului de Etnografie Universală „Franz Binder” (**www.franzbinder.sibiu.ro**), cu ocazia aniversării a unui deceniu de la înființarea acestui muzeu. Acest site, a cărui apariție era necesară datorită excepționalității muzeului în sine, prin aria tematică, în cadrul rețelei muzeale din România, dar și ca prilej de a realiza un modul de învățare și experimentare a unor diverse modele de prezentare a informației muzeale, este a doua componentă a unei proiectate rețele de site-uri interconectate, care fiecare în parte va fi în măsură să prezinte mai pronunțat propriul portofoliu de activități și care va oferi utilizatorilor servicii on-line indiferent de locația de pe glob, întocmai cum în prezent site-urile marilor muzee europene și nord-ame-ricane oferă publicului lor. Un rezultat așteptat al cercetării experimentale asupra publicului care utilizează Internetul, a fost acela al proiectării unei prezentări Internet personalizate pentru grupele de vârstă școlară și tineret, ocazie pentru muzeu de a se face și mai bine cunoscut, înțeles și apreciat de către publicul juvenil, dată fiind calitatea și cantitatea precară a informației oferită pe Internet către acest public țintă.

Dorim să evidențiem faptul că o asemenea inițiativă cu valoare de experiment a fost realizată în anul 2004 de către Muzeul de Etnografie Universală „Franz Binder”, prin proiectul MUZEDU, concentrat pe o

prezentare Internet intitulată „Muzeul pentru copii” - <http://muzedu.idilis.ro>.

Dacă Muzeul „ASTRA” din Sibiu oferă publicului Internet un site aproape enciclopedic, adresat tuturor categoriilor de vârstă, este important de adăugat că oferta de informație culturală trebuie să fie canalizată și spre tineret, spre vârstele școlare iar această apropiere a fost inițiată de Complexul Național Muzeal „ASTRA” începând cu luna ianuarie 2005 prin revista electronică intitulată „Muzeul ASTRA - Jurnal” (www.jurnal.muzeulastra.ro).

Modul de adresare și de prezentare a informației culturale, în această revistă, este personalizat pe nevoile de cunoaștere și înțelegere ale tineretului, iar dascălii pot ușor extrage diverse teme și subiecte culturale pentru a fi dezbătute în clasă. Dacă serviciul online *Yahoo.com* oferă un portal spre cunoașterea universală dedicat tineretului (intitulat *Yahooligans* - ghidul internet pentru copii - <http://yahooligans.yahoo.com/>) cel puțin până în prezent nu a fost dezvoltat nici un portal românesc pentru cei mici, care să aibă valoarea unei enciclopedii. În acest context, în care accesul la calculator și la Internet al tineretului este tot mai larg, este evidentă valoarea unei asemenea inițiative din partea CNM „ASTRA” de a edita și realiza o asemenea revistă electronică.

Evenimente majore din viața muzeului, așa cum este, de pildă, aniversarea a o sută de ani de la fondarea Muzeului „ASOCIAȚIUNII” (Muzeul „ASTRA”) impun realizarea unor prezentări Internet speciale, dedicate acestora. Așa este site-ul Internet al CENTENARULUI Muzeului „ASTRA”, care poate fi consultat pe adresa www.centenar.muzeulastra.ro și care adună laolaltă momentele istorice fondatoare, personalitățile care au

conceput un proiect cultural de mare importanță națională, precum și istoria centenară a Muzeului „ASTRA”.

Una dintre cele mai incitante operațiuni la care muzeul nostru poate și va subscrie se leagă de digitizarea patrimoniului. Fotografierea a zeci de mii de piese de patrimoniu și monumente nu este un lucru tocmai foarte ușor, indexarea lor și gruparea într-o bază de date presupunând și alte dificultăți legate de programul (software) utilizat. Această operațiune, care se află într-o fază avansată, va fi urmată de o alta, cea a digitizării publicațiilor editurii proprii și oferirea spre consultare sau (de ce nu) spre achiziție sub forma unei biblioteci sau librării online (pe modelul propus de serviciul Google Print, care poate fi accesat pe adresa <http://print.google.com/>).

O altă modalitate de comunicare interactivă a muzeului cu publicul o va prilejui, începând cu anul 2006) oferta de servicii online, care se va realiza printr-un site Internet specializat al CNM „ASTRA”, un magazin electronic prin care se vor putea comanda și achiziționa obiecte de artă populară tradițională, din orice colț al lumii și care va promova astfel numele și creația meșterilor populari din România, oferind – pe de altă parte - celor care iubesc arta populară autentică șansa de a achiziționa produsele meșterilor. Serviciile online vor cuprinde, alături de această galerie de artă populară și alte oferte de vânzare publicații, concursuri interactive, slide-show-uri digitale, prezentări multimedia (miniclipuri audio-video).

O recentă realizare notabilă foarte recentă a Complexului Național Muzeal „ASTRA” este implementarea, tot în domeniul de interfață interactivă cu publicul, dar de astă dată offline, a două kiosk-uri de informare culturală, pentru Muzeul în Aer Liber din Dumbrava Sibului și pentru Casa Artelor din Piața Mică. Oferind diverși

vectori de orientare, informație pentru orice nivel de solicitare, accesul la surse documentare de arhivă digitizate, ilustrații și vizite virtuale, aceste puncte de informare electronică pentru publicul român și străin reprezintă o sursă valoroasă, a cărei importanță va fi evidențiată cel mai mult tocmai în anul 2007, în care Sibiuul va deveni capitală culturală europeană, alături de Luxemburg.

Fără a detalia prea mult, am dorit în acest articol să sugerăm doar câteva repere ale dezvoltării Complexului

Național Muzeal „ASTRA” în sfera aplicațiilor informatice de prezentare și promovare a imaginii muzeului.

Muzeul nostru își oferă colaborarea altor instituții la realizarea unor proiecte informatice (sau consultanță, dacă este cazul) în domeniul cultural, fiind de asemenea deschis comunicării cu alte centre informatice din țară pe diverse teme de actualitate și dezvoltarea proiectelor Internet în România.